

[Gert Petersen.]

Kjeld Olesen var inde på, at Landsorganisationen tager afstand fra den, det er den så at sige forpligtet til at gøre, når den accepterer det arbejdsretlige system.

Det er i og for sig mere interessant at notere, hvordan ansvarlige faglige ledere som f. eks. formanden for Dansk Metalarbejderforbund, hr. Paulus Andersen, udtaler; det er klar afstandtagen, men samtidig forståelse for en række af disse aktioner. Sådanne udtalelser er kommet flere gange fra hr. Paulus Andersen inden for den sidste tid i dagspressen – jeg tror også, der er nogle af hans kolleger, der har kritiseret ham for dem – men han er senest fremkommet med dem i Information for et par dage siden. Han udtaler forståelse for disse aktioner. Det synes jeg nok man burde mærke sig i socialdemokratiet. Der er ikke tale om, at han udtalef accept af dem, det skal jeg ikke et sekund skyde hr. Paulus Andersen i skoene; han er, med den stilling han har, og sådan som hele det faglige system og det fagretlige system er bygget op, ganske klart tvunget til at tage afstand fra dem. Men han udtaler forståelse for dem. Heri må vel ligge noget af det, som vi f. eks. fra SFs side flere gange har været inde på, når vi har drøftet disse ting her i folketinget, nemlig at man kan presse folk så hårdt, at de må gribe til og griber til en slags fortvivlelsens nødværge, en slags fortvivlelsens selvhjælp.

Det er i vid udstrækning det, som er sket her i de senere måneder. Det er denne mulighed for at gribe til et nødværge, til en fortvivlelsens selvhjælp, som folketingsflertallet vil fratage mennesker rundt omkring på arbejdspladserne ved hjælp af § 11, ja, ved hjælp af denne lovgivning i det hele taget.

Det drejer sig jo, skal man huske på, om for det første store lavtlønnede grupper: nogle af de aktioner, der har givet anledning til mest dramatik og optaget sindene og den offentlige mening mest, er netop udgået fra grupper, der er lavtlønnede, som om året tjener 60.000–65.000 kr. eller endnu mindre. Det drejer sig om store grupper, hvis lønforhold i princippet med justeringer som følge af dyrtidsregulering osv. har været fastlåst siden 1973; det var forholdsvis små ændringer, folketinget foretog i den overenskomst, som man forlængede i marts 1975 for 2 år. Og det drejer sig endelig for det tredje om mennesker, som må arbejde under lønvilkår, som de ikke selv har haft mulighed

for at influere på, da de blev fastsat, det er nemlig noget, som dette folketingsflertal har afgjort. Når vi så samtidig oplever prisstigninger på varerne, når vi oplever afgiftsstigninger, og når vi oplever stigninger i huslejerne, er der ikke noget at sige til, at man ganske som hr. Paulus Andersen må have forståelse for, at folk griber til en slags fortvivlelsens nødværge.

Man kunne imødegå den situation på flere måder, og man kunne måske imødegå den med et indgreb fra dette tings side, sådan at det ikke var nødvendigt for disse mennesker at gribe til fortvivlelsens nødværge, f. eks. ved at staten fastsatte en mindsteløn på 35 kr. i timen som det minimum, man overhovedet må arbejde for som voksen arbejder, som voksen lønmodtager i dette land. Men det drømmer man altså ikke om her i folketinget, i hvert fald ikke i flertallet; det, man derimod er i færd med, er at gøre det endnu vanskeligere for disse grupper, jeg her taler om, igennem deres egen kraft, igennem deres egen styrke at søge at forbedre de vilkår, hvorunder de skal arbejde og leve.

Jeg vil sige to ting til om disse overenskomststridige konflikter. For det første synes jeg, man bør gøre sig klart, når man i nogle kredse er så forarget over, at mennesker griber til fortvivlelsens nødværge, at det er en opofrelse for de mennesker at gøre det, en opofrelse for deres kollegers skyld, en opofrelse i solidaritetens navn. For nedlægger man arbejdet ved en overenskomststridig konflikt, mister man for det første sin dagløn – og det ved man – for det andet risikerer man – og det er sådan en 100 pct.s risiko – at man bliver idømt bod ved arbejdsretten. Det vil sige, at når man går ud i en overenskomststridig konflikt, gør man det i bevidstheden om, at det kommer til at koste, at det ikke er gratis. Ja men det burde da give anledning til en overvejelse ekstra. Når vi ser tusinder af mennesker i disse måneder gå ud i overenskomststridige konflikter og ved, at de dermed også påtager sig store økonomiske byrder, må det hænge sammen med, at de føler deres situation som ganske desperat.

En anden ting, jeg ville sige om de overenskomststridige konflikter, er, at de aldrig hidtil i Danmark er blevet anset for kriminelle; uanset om der har været tale om arbejdsnedlæggelser i henhold til overenskomst eller i strid med overenskomst, har det aldrig i Danmark været anset for en kriminel handling. Jeg ved godt, at det ikke lykkedes i 1953 at få strejkeretten